

монополій має свої особливості, які проявляються в тому, що по-перше, існує численна кількість нормативно-правових актів, які регулюють діяльність суб'єктів природних монополій, враховуючи наявність великої кількості сфер природних монополій; по-друге, нормативно-правова база у сфері природних монополій не відноситься до законодавства про захист економічної конкуренції.

Література

1. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000 № 1682-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 30. – Ст. 238.

2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

3. Анохіна І. О. Правове регулювання діяльності суб'єктів природних монополій: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 / І. О. Анохіна. – Донецьк, 2005. – 19 с.

УДК 342.95:339.137.2(043.2)

Горбатюк Я. В., к.ю.н.,
Якименко І. А., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ВИДИ САНКЦІЙ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції є досить поширеними правопорушеннями у сфері господарювання, тому досить важливою умовою запобігання та попередження таких правопорушень повинна бути дієва система санкцій, передбачена чинним законодавством.

Перелік порушень законодавства про захист економічної конкуренції визначений у ст. 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (глави 2-4 цього закону). Відповідно і відповідальність передбачена цими законами, а також Кодексом України про адміністративні правопорушення та Кримінальним кодексом України.

Так, у ст. 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачені розміри штрафів за порушення конкурентного законодавства, які диференціюються залежно від видів порушення на три групи: 1) штрафи у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (якщо доходу (виручки) немає або відповідач не надав розмір доходу (виручки), штраф накладається у розмірі до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян); 2) штрафи у розмірі до п'яти відсотків

доходу (виручки) суб'єкта господарювання (у розмірі до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян); 3) штрафи у розмірі до одного відсотка доходу (виручки) суб'єкта господарювання (у розмірі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян) [1].

Якщо суб'єкт господарювання зловживає монополієм (домінуючим) становищем на ринку, органи Антимонопольного комітету України мають право прийняти рішення про примусовий поділ суб'єкта господарювання, що займає монополієне (домінуюче) становище. Особи, яким заподіяно шкоду внаслідок порушення законодавства про захист економічної конкуренції, можуть звернутися до господарського суду із заявою про її відшкодування [1].

Проте в розділі VIII «Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції» Закону України «Про захист економічної конкуренції» не передбачено санкцій за такі види порушень як: антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю; делегування повноважень органів влади чи органів місцевого самоврядування у випадках, заборонених згідно із статтею 16 цього закону; схвалення до порушень законодавства про захист економічної конкуренції; обмежувальна діяльність об'єднань, шляхом відмови суб'єктові господарювання у прийнятті до такого об'єднання.

Лише у ст. 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вказано, що за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення, в тому числі про зобов'язання органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю скасувати або змінити прийняте ним рішення чи розірвати угоди, визнані антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.

За недобросовісну конкуренцію передбачений штраф у розмірі до п'яти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання або у розмірі до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (якщо доходу (виручки) немає або відповідач не надав розмір доходу (виручки) [2].

Також за недобросовісну конкуренцію передбачено відшкодування шкоди, якщо потерпіла особа звернеться до суду з позовом про її відшкодування. У разі визнання вчинення порушень у вигляді неправомірного використання позначень та копіювання зовнішнього вигляду виробу органи Антимонопольного комітету України або особи, права яких порушені, мають право звернутися до суду із позовом про вилучення відповідних товарів з неправомірно використаним позначенням, копій виробів іншого суб'єкта господарювання і у

виробника, і у продавця. У разі встановлення факту дискредитації суб'єкта господарювання органи Антимонопольного комітету України мають право прийняти рішення про офіційне спростування за рахунок порушника поширених ним неправдивих, неточних або неповних відомостей у строк і спосіб, визначені законодавством або цим рішенням [2].

Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбачена ст.1661-1664 Кодексу України про адміністративні правопорушення (штраф у розмірі від шести до п'ятдесяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян залежно від виду порушення) [3].

За порушення антимонопольного законодавства в Україні передбачена також і кримінальна відповідальність (ст. 229, 231, 232 Кримінального кодексу України) у вигляді штрафу у розмірі від однієї тисячі до п'ятнадцяти тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років [4].

Таким чином, за порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбачена як господарсько-правова відповідальність, так і цивільно-правова, адміністративна та кримінальна, яка передбачена відповідними нормативно-правовими актами.

Література

1. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
2. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.